

LES CASES DEL POBLE DE TAVERTE EN EL SEU ESTAT PRIMITIU (I)

Com és natural, les cases del poble de Tavertet estaven construïdes amb pedra calcària del mateix país i, generalment, amb les obertures amb brancals i empits de pedra picada, també tallada al mateix terrenal. Una bona part tenen la data esculpida a la llinda i algunes també una creu, algun dibuix i el nom de qui les va fer construir, o sigui, del primer propietari. La Coromina i la Rectoria mostren el portal noblement adovellat;

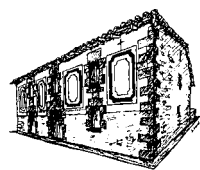
Interior de Cal Cabrer, el carrer de Sorerols cantonada al carrer de Baix.
Foto: Ernest G. Pagès

també n'hi ha dues, Can Baumes i Can Jep, que conserven restes dels antics i bells esgrafiats. De ràfecs i barbicanes n'hi ha de diferents sistemes: de posts, de llata i rajola, i de llosa del país; els murs o parets són de pedra del propi entorn. L'embigat en general és de

roure, la fusta que més devia abundar en els propers boscos, com també ho eren els sostres, encara que rarament n'hi podia haver algun de pollancre; les finestres i portes també eren fetes de fusta de roure.

Referent a l'estructura, n'hi havia de diferents classes que procurarem agrupar per la seva semblança. Les cases que trobem més són les de planta i un pis, i dos cossos, que tenen una entrada generalment força regular, amb la porta d'accés amb brancals de pedra picada; al fons de l'entrada hi sol haver alguna cort per al bestiar. També en trobarem algunes que a una banda o altra hi ha la llar de foc i el forn del pa. L'escala per pujar al pis sol estar entrant a la dreta, i a la banda oposada hi ha una porta que dóna a una estança on hi havia la botiga a les cases que en tenien, tot i que sovint també en deien la botiga encara que no ho fós, ja que al poble, a més de dos o tres hostals, hi havia botiga de queviures, dos sastres, barber, cisteller, corder, ferrer, els quals moltes vegades es canviaven de casa, però en quedava el nom de botiga.

L'escala donava a una sala, "la sala", situada al primer pis. Solia haver-hi una gran taula, a voltes de roure, i uns bancs, i al voltant d'aquesta sala s'hi obrien les portes de les habitacions i en algunes, també de la cuina o de la llar. A les cases de planta i dos pisos, damunt de la sala, o sigui, a les golfes, hi havia o hi ha una altra sala i unes estances on es solia abocar el blat i altres viandes; també era lloc per als mals endreços. Algunes cases tenien la cuina a baix i altres la tenien a dalt, al costat de la sala. A la planta baixa, al costat o al fons de l'entrada es trobaven les corts per al bestiar i a la banda del

**RESTAURANT
CAN BAUMES**

C. de Baix, 2

Tel. 93 856 52 07

08511 TAVERTE

REPARACIÓ DE COTXES

*Josep
Juvanteny*

Taller: C. Pedró, s/n

Tel. 93 856 83 27

SANTA MARIA DE CORCÓ

darrere el femer prop de l'hort. No a totes les cases hi havia comuna, llavors es feia servir la cort o el femer.

Procurarem ara fer un esbós per alt enllà de la seva estructura segons les dades que n'he pogut obtenir, encara que només de les peces més elementals. Començarem pel carrer de Sorerols i per la casa núm.1, actualment dita **Cal Cabrer**. Al 1857 es deia Can Marc, a la llinda del portal és escrit: March Noguer me ha feta. 1741. La porta d'entrada queda a tramuntana i la casa consta de tres cossos amb planta i pis, per això a la façana, a més de la porta hi ha cinc finestres més una a cada banda de la porta forana i tres al pis que corresponen a les habitacions. La porta forana dóna a una espaiosa entrada que comunica amb les diferents estances de la planta baixa. En entrar, l'habitació de l'esquerra dóna al tras dit la botiga ja que la casa havia estat hostal, i al fons i a la mateixa banda hi ha la que dóna a un local que potser era una cort per al bestiar. Enfront, també a mà esquerra, s'entra a la cuina, i a la dreta hi ha la porta que dóna a uns petits cortiols per on se surt a l'hort. L'escala s'enfila al fons de l'entrada per accedir a una bonica sala on es troben les portes de les diferents habitacions i dormitoris. Els brancals i llindes de les portes i finestres són de pedra picada i algunes són treballades. A la que queda a la dreta de la porta d'entrada s'hi pot llegir la data de 1801. Només la porta que es troba al capdamunt de l'escala té la llinda i els brancals de fusta. Una petita finestra d'un dormitori dóna al carrer de Baix.

Can Baumes és la primera casa del carrer de Baix començant pel cantó de tramuntana. És una casa de tres cossos amb planta i pis, i sis obertures a la façana encarada a llevant: la porta d'entrada, una porta més estreta a la banda esquerra i una finestra a la dreta, i a dalt al pis tres finestres més. A la banda nord hi ha una obertura al pis i damunt d'aquesta, sota el teulat, una altra de més petita. A la mateixa cara i a uns dos metres de terra s'hi veu una finestreta protegida per un llengardaix de ferro. A la llinda del portal figura el nom de Barnat Masachs i la data 17..., esborrada en part.

L'escala estava a l'esquerra de l'entrada, la qual tenia un departament a cada banda, dels que solien dir-se la botiga, encara que

també podien ser per a criar-hi bestiar. Al fons de l'entrada unes portes donaven a les estances que servien de corts i per endreçar-hi la llenya; també hi havia l'accés al femer i a l'hort. L'escala, tota de pedra, portava a

*La llar de foc de Cal Cabrer, un estil present a moltes cases de Tavertet
Foto: Ernest G. Pagès*

la sala on, com és habitual, s'obrien les portes de les cambres. El cos de la banda dreta d'aquesta casa s'allargava una mica cap al cantó de ponent, de pla de la sala, en aquest espai hi havia la cuina amb la finestreta de cara a l'oest. Al fons de la sala s'obria una mena de balcó que donava damunt l'era, amb el femer i l'hort.

Els brancals i llindes de portes i finestres mostren la pedra picada, igualment és de pedra la cantonera amb el carrer de Sorerols. A migdia té adossada la casa de Can Serra. Can Baumes és una de les dues cases del poble que té la façana esgrafiada. Fa pocs anys tota la casa fou restaurada i adaptada per a restaurant, encara que respectant l'estructura antiga; s'hi obriren també dues finestres més amb el marc de pedra, a la banda del carrer de Sorerols.

Can Serra comparteix paret mitgera amb Can Baumes, per tant la façana també mira a llevant. A la llinda del portal hi ha inscrit: Joan Arau, 1781, i s'havia anomenat Can Arau Castell. Aquesta casa té planta baixa, pis i golfes; a la façana hi ha també sis

obertures: la porta d'entrada a la dreta, una finestra a l'esquerra que dóna a la botiga, dues finestres al pis i dues més al darrer pis o golfes. Els brancals i llindes de portes i finestres, així com els graons de l'escala, són de pedra, com s'escau a gairebé totes les cases del poble. L'entrada de la casa és espaiosa i té, a mà esquerra, la porta de la botiga i a la dreta s'inicia l'escala amb els primers escalons paral·lels a la paret. Al fons de l'entrada hi ha, com és habitual, l'accés a l'hort i les portes laterals de les corts. Al pis hi trobem l'esvelta sala a l'esquerra de la qual hi ha les cambres de dormir, i al capdavant i a la banda dreta sobresurt, de cara a nord-oest, un petit cos que és el lloc de la cuina. Orientat a migdia té un petit porxo o galeria. Des de la sala, l'escala continua a la sala de dalt on, de cara a sud, se situen les estances que tant podien servir de graner com destinar-se a dormitoris.

Ens fixarem ara en una altra casa del carrer de Baix, una de les cases més petites del poble on, com aquesta, en podríem trobar quatre o cinc. Es tracta de **Cal Corder Xic**, que s'havia dit Can Berna. En una llinda hi ha la data de 1788. És una casa d'un sol cos amb planta i pis, amb la façana i el portal d'entrada de cara a llevant. La porta i finestres són de pedra picada, com ho és també l'escala, que es troba al fons de l'entrada i que accedeix al pis on trobem un dormitori a la dreta, i a l'esquerra, un passadís que porta a una altra cambra. La cuina és situada a la planta baixa. No hi ha sala, segurament pel fet de ser una casa de reduïdes dimensions.

Jordi Sanglas
(seguirà)

NOTÍCIA SOBRE L'ORIGEN D'UN FINESTRAL GÒTIC DE L'AVENC

Corrigenda

En el darrer número de *Els Cingles* se'ns va publicar un article sota el títol que encapçala aquesta petita nota. Els follets d'impremta van fer que finalment sortís editada una versió en la qual no s'havien incorporat unes correccions que havíem fet arribar oportunament als editors. Les correccions esmentaven una errada que ens va fer notar, amablement, la senyora Belinda Parris: en la redacció de l'article vam presuposar que la casa era orientada a migdia, quan realment és clarament orientada al sud-oest; l'eix de l'actual cos principal de la casa segueix aproximadament la línia nord-est sud-oest i es desvia sensiblement de l'eix de la part antiga que és més est/nord-est-oest/sudoest. Estem segurs que els lectors hauran sabut suplir aquesta errada.

Aprofitant l'avinentesa i atenent alguns comentaris que ens han fet persones amb més autoritat pel que fa a aspectes i procediments constructius, en el sentit que el finestral interior no semblava afegit en una època diferent a la construcció de la paret que el conté, tot i acceptant les opinions i sense necessitat d'entrar en debat, ens volem limitar a recordar que la identificació del finestral, mai no assumida com inqüestionable, va ser derivada del fet que era, i és, l'únic element que es correspon amb la notícia que, el 1890, informava del trasllat a l'Avenc d'un *ajimez* o finestra coronella. Si no tenim motiu per dubtar de la veracitat de la notícia de 1890, i creiem que ni tan sols de la terminologia, correspondrà als experts en intervencions arquitectòniques, millors coneixedors, que no pas nosaltres, del casal, determinar a quin element es referia el cronista de fa 110 anys.

Rafel Ginebra i Molins

**Formatgeries artesanes
de Cantonigròs**

Ctra. de Vic a Olot, Km 24
08569 Cantonigròs
(Osona-Barcelona)
Tel. 93 852 50 06

Hostal Collsacabra

BAR-RESTAURANT   □   HABITACIONS

Passaig de les gorgues, 6   Tel. 93 856 81 53
08511 SANTA MARIA DE CORC □ - L'ESQUAROL